
Wet van 21 februari 1963, houdende regelen met betrekking tot de vrijmaking van kernenergie en de aanwending van radioactieve stoffen en ioniserende stralen uitzendende toestellen

Hoofdstuk VI. Bepalingen met betrekking tot interventie bij ongevallen of langdurige blootstellingen alsmede de voorbereiding daarop

Afdeling 1. Inleidende bepalingen

Artikel 38

Voor de toepassing van dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. Onze Minister: Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;
- b. ongeval: gebeurtenis
 - 1° als gevolg waarvan straling vrijkomt of dreigt vrij te komen die tot een verhoogd risico leidt of kan leiden voor mens of milieu, of
 - 2° die ter voorkoming of vermindering van een verhoogd stralingsrisico voor mens of milieu een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines vergt;
- c. categorie A-object:
 - 1° een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder *b*, met uitzondering van een inrichting waarin uitsluitend splijtstoffen worden opgeslagen of verwerkt, alsmede een inrichting voor uraniumverrijking,
 - 2° een ruimtevaartuig of een vervoermiddel met een uitrusting als bedoeld in artikel 15, onder *c*,
 - 3° inrichtingen als bedoeld in artikel 15, onder *b*, uitrustingen als bedoeld in artikel 15, onder *c*, alsmede inrichtingen of vervoermiddelen waarin of waarmee handelingen worden verricht als bedoeld in artikel 15, onder *a*, met betrekking tot splijtstoffen of ertsen voor zover bestemd voor of in gebruik bij de Nederlandse krijgsmacht of bij de krijgsmacht van een bondgenootschappelijke mogendheid, of
 - 4° een met een object als bedoeld onder 1° tot en met 3° en onder *d* vergelijkbaar object buiten Nederland;
- d. categorie B-object:
 - 1° een inrichting voor uraniumverrijking,
 - 2° een inrichting waarin uitsluitend splijtstoffen of radioactieve stoffen worden opgeslagen of verwerkt,
 - 3° een inrichting waarin radioactieve stoffen kunnen worden bereid of toegepast,
 - 4° een inrichting waarin zich toestellen bevinden,
 - 5° een vervoermiddel waarin zich splijtstoffen of ertsen bevinden, of
 - 6° een vervoermiddel waarin zich radioactieve stoffen of toestellen bevinden;
- e. radiologische noodsituatie: een situatie die een dringend optreden vereist om mensen, dieren, planten en goederen tegen blootstelling aan ioniserende straling te beschermen;
- f. interventie: een verrichting, bestaande uit het treffen van maatregelen bij stralingsbronnen, stralingsroutes en mensen, dieren, planten en goederen, ter voorkoming of vermindering van de blootstelling aan ioniserende straling van mensen, dieren, planten en goederen ten gevolge van:
 - 1° een radiologische noodsituatie, of
 - 2° een langdurige blootstelling tengevolge van een radiologische noodsituatie of een handeling of werkzaamheid met splijtstoffen, radioactieve stoffen of toestellen die in het verleden heeft plaatsgevonden.

Artikel 38a

1. Onze Minister en Onze Minister wie het aangaat zijn verantwoordelijk voor de voorbereiding van interventies en voor de coördinatie en uitvoering daarvan. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen omtrent deze voorbereiding, uitvoering en coördinatie regels worden gesteld.

2. De voordracht tot vaststelling, wijziging of intrekking van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het eerste lid wordt gedaan door Onze Minister en Onze Minister wie het aangaat.

Artikel 39

1. Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zich een ongeval voordoet met een categorie A- of B-object is verplicht dit terstond te melden aan de burgemeester van de gemeente, waar hij zich bevindt.
2. De burgemeester geeft van de gedane melding onverwijld kennis aan Onze Minister.
3. De exploitant van een inrichting als bedoeld in artikel 15, onder *b*, verschaft de burgemeester, al of niet op diens verzoek, onverwijld alle informatie die bij de uitoefening van diens taak nodig is.

Afdeling 2. Organisatie en coördinatie

Artikel 40

1. Onze Minister en Onze Minister wie het aangaat, zijn verantwoordelijk voor de voorbereiding van de organisatie ten behoeve van een doelmatige bestrijding van ongevallen binnen of buiten Nederland met categorie A-objecten en voor de coördinatie van die bestrijding. Zij bevorderen voorts in het bijzonder het houden van oefeningen en de totstandkoming van afspraken, die nodig zijn voor een doelmatige bestrijding van deze ongevallen.
2. Burgemeester en wethouders zijn verantwoordelijk voor de voorbereiding van de organisatie ten behoeve van een doelmatige bestrijding van ongevallen met categorie B-objecten. De burgemeester is verantwoordelijk voor de coördinatie van die bestrijding.

Artikel 41

De voorbereiding door provincies en de colleges van burgemeester en wethouders van de bestrijding van ongevallen met categorie A-objecten en categorie B-objecten geschiedt overeenkomstig de bepalingen van Hoofdstuk II van de Wet rampen en zware ongevallen.

Artikel 42

1. Onze Minister kan, na overleg met Onze Minister wie het aangaat, gelet op de meer dan plaatselijke betekenis van een ongeval met een categorie B-object, zoveel mogelijk na overleg met de burgemeester van de gemeente waar zich dat ongeval heeft voorgedaan en de commissaris van de Koning, besluiten dat een ongeval met een categorie B-object wordt bestreden als een ongeval met een categorie A-object.
2. De burgemeester van de gemeente waar zich dat ongeval heeft voorgedaan, of de commissaris van de Koning kan Onze Minister verzoeken gebruik te maken van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid.

Afdeling 3. Informatieverstrekking

Artikel 43

1. Onze Minister en Onze Minister wie het aangaat, dragen er zorg voor dat de Nederlandse bevolking op passende wijze informatie wordt verstrekt over mogelijke ongevallen met een categorie A-object, de maatregelen ter voorkoming en bestrijding daarvan, daaronder begrepen maatregelen ter bescherming van de gezondheid, en de bij deze ongevallen te volgen gedragslijn.
2. De in het eerste lid bedoelde informatie heeft in ieder geval betrekking op:
 - a. gegevens inhoudende basiskennis over radioactiviteit en de gevolgen daarvan op mens en milieu;
 - b. de gevaren en de gevolgen van een ongeval;

- c. de wijze waarop de bevolking bij een ongeval wordt gewaarschuwd, op de hoogte gehouden en beschermd;
 - d. de wijze waarop de bevolking dreigend gevaar kan herkennen;
 - e. de door de bevolking te volgen gedragslijn en de maatregelen die zij bij een ongeval dient te treffen om de schadelijke gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken.
3. De verschaffing van de informatie, bedoeld in het tweede lid, onder *c*, *d* en *e*, geschiedt ten minste één maal per jaar en daarnaast wanneer in de beschreven maatregelen significante wijzigingen worden aangebracht. Voor zover nodig wordt de te verstrekken informatie dan bijgewerkt.
 4. De verschaffing van de informatie, bedoeld in het tweede lid, onder *a* en *b*, geschiedt ten minste één maal per vijf jaar en daarnaast wanneer in de beschreven maatregelen significante wijzigingen worden aangebracht. Voor zover nodig wordt de te verstrekken informatie dan bijgewerkt.
 5. Onze Minister en Onze Minister wie het aangaat verschaffen de informatie, bedoeld in het vierde lid, eerder en werken deze eerder bij, indien naar hun oordeel ontwikkelingen in de kennis over de veiligheid, over de beoordeling van risico's of over een doelmatige ongevallenbestrijding hiertoe nopen.

Artikel 43a

1. Onze Minister en Onze Minister wie het aangaat, dragen er zorg voor dat de bevolking die wordt getroffen door een ongeval met een categorie A-object of door een ongeval met een categorie B-object dat krachtens artikel 42 als een ongeval met een categorie A-object wordt bestreden, onverwijld en bij herhaling doelmatige informatie wordt verstrekt over de te volgen gedragslijn en de maatregelen die zijn getroffen ter bestrijding van dat ongeval, daaronder begrepen maatregelen ter bescherming van de gezondheid.
2. De in het eerste lid bedoelde informatie heeft in ieder geval betrekking op:
 - a. het ongeval, met name over de oorzaak, de omvang en de te verwachten gevolgen voor mens en milieu, alsmede over het te verwachten verloop van het ongeval;
 - b. de wijze waarop de bevolking wordt gewaarschuwd, op de hoogte gehouden en beschermd;
 - c. instructies aan de bevolking die afhankelijk van de aard van het ongeval betrekking kunnen hebben op onder meer het gebruik van verontreinigde levensmiddelen, de hygiëne en ontsmetting, het verblijf binnenshuis, distributie en gebruik van beschermende stoffen en evacuatie;
 - d. de diensten of personen bij wie nadere informatie kan worden ingewonnen.

Artikel 44

Onze Minister, Onze Minister wie het aangaat, en de burgemeester dragen er zorg voor dat de personen werkzaam bij diensten of organisaties die kunnen worden ingeschakeld bij de bestrijding van een ongeval met een categorie A-object of van een ongeval met een categorie B-object dat krachtens artikel 42 als een ongeval met een categorie A-object wordt bestreden, regelmatig worden geïnformeerd over de tot deze categorie behorende ongevallen, over de risico's die zij bij de uitvoering van hun taak lopen, en over de daarbij te nemen voorzorgsmaatregelen.

Artikel 45

1. De verstrekking van informatie aan de bevolking en aan personen die bij de bestrijding van een ongeval met een categorie B-object zijn betrokken, geschiedt overeenkomstig het bepaalde bij of krachtens de Hoofdstukken II en III van de Wet rampen en zware ongevallen.
2. Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor dat de door hen verstrekte informatie in overeenstemming is met de informatie, bedoeld in artikel 43, tweede lid, onder *a* en *b*.

Afdeling 4. Regels en maatregelen bij een ongeval met een categorie A- of een categorie B-object

Artikel 46

1. Indien zich een ongeval voordoet met een categorie A-object of met een categorie B-object dat krachtens artikel 42 als een ongeval met een A-object wordt bestreden, stelt Onze Minister wie het aangaat, regels of treft hij maatregelen, zo nodig met behulp van de sterke arm, om de gevolgen van dat ongeval zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
2. De in het eerste lid bedoelde regels en maatregelen kunnen onder meer betrekking hebben op:
 - a. de toegang van mensen, dieren, planten of goederen tot het verontreinigde gebied,
 - b. het verblijf binnenshuis van mens en dier,
 - c. het brengen van mensen, dieren, planten of goederen binnen het verontreinigde gebied naar elders binnen of buiten het verontreinigde gebied,
 - d. het uitwendig ontsmetten en het behandelen van inwendige besmetting van mensen, alsmede het verstrekken van beschermende stoffen aan mensen,
 - e. het in verband met stralingsgevaar onderwerpen van personen of dieren aan een geneeskundig of veterinair onderzoek,
 - f. het begraven, verbranden, bewaren, behandelen of vervoeren van lijken van personen, die mogelijk radioactief besmet zijn,
 - g. het in beslag nemen of het vernietigen van dieren, planten en goederen, die mogelijk radioactief besmet zijn,
 - h. het ontsmetten van dieren of goederen,
 - i. het versnellen van de afvoer of het doorspoelen van verontreinigd oppervlaktewater,
 - j. het beschermen van oppervlaktewater en de drinkwatervoorziening,
 - k. het onttrekken van primair slib aan het slibverwerkingsproces, of het verbieden of beperken van het gebruik van oppervlaktewater, en
 - l. het telen en oogsten van land- en tuinbouwprodukten, het sluiten van kassen, het weiden, vangen en slachten van dieren en het vissen.
3. Onze Minister wie het aangaat, stelt geen regels en treft geen maatregelen dan na overleg met Onze Minister alsmede met de burgemeester en de commissaris van de Koning, die hierbij in het bijzonder betrokken zijn, tenzij de vereiste spoed zich daartegen verzet.

Artikel 47

1. Indien zich een ongeval voordoet met een categorie A-object, als bedoeld in artikel 38, onderdeel c, onder 1° of 2°, kan Onze Minister degene die het daarbij betrokken object onder zijn beheer heeft, bij beschikking bevelen de maatregelen te nemen die naar zijn oordeel nodig zijn om de gevolgen van dat ongeval zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken.
2. Tot de in het eerste lid bedoelde maatregelen kunnen behoren het stilleggen van de betrokken inrichting, het buiten werking stellen van de betrokken uitrusting of het beëindigen van het verblijf van het betrokken vervoermiddel in Nederland.
3. Indien de gevolgen van het ongeval zich waarschijnlijk zullen beperken tot de veiligheid binnen de betrokken inrichting, worden de in het eerste lid bedoelde bevelen gegeven door Onze Minister en Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid tezamen.
4. De burgemeester van de gemeente waar zich het ongeval heeft voorgedaan kan Onze Minister, onderscheidenlijk Onze Minister en Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, verzoeken gebruik te maken van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste onderscheidenlijk derde lid. Op dit verzoek wordt zo spoedig mogelijk beschikt.
5. Van een krachtens het eerste lid vastgestelde beschikking wordt mededeling gedaan door toezending van een afschrift aan de burgemeester van de gemeente, waar zich het ongeval heeft voorgedaan.

Artikel 48

1. Indien zich een ongeval voordoet met een categorie A-object, als bedoeld in artikel 38, onderdeel

c, onder 3°, kan Onze Minister van Defensie, in overeenstemming met Onze Minister en Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, degene die het daarbij betrokken object onder zijn beheer heeft, bij beschikking bevelen de maatregelen te nemen die naar zijn oordeel nodig zijn om de gevolgen van dat ongeval zoveel mogelijk te beperken en ongedaan te maken. Artikel 47, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. De burgemeester van de gemeente waar zich het ongeval heeft voorgedaan, kan Onze Minister van Defensie verzoeken gebruik te maken van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid. Op dit verzoek wordt zo spoedig mogelijk beschikt.
3. Artikel 47, vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 49

1. De commissaris van de Koning, de burgemeester en het dagelijks bestuur van het waterschap en van andere openbare lichamen verlenen, op verzoek van Onze Minister wie het aangaat, medewerking aan de uitvoering of handhaving van de in artikel 46, eerste lid, bedoelde regels en maatregelen.
2. Onze Minister wie het aangaat, geeft van de regels en maatregelen, bedoeld in artikel 46, eerste lid, onmiddellijk kennis aan de commissaris van de Koning, aan de burgemeester en, voor zover nodig, aan het dagelijks bestuur van het waterschap en van andere openbare lichamen.

Artikel 49a

1. Onze Minister wie het aangaat, trekt, zodra de omstandigheden dit toelaten, de regels in en beëindigt de getroffen maatregelen.
2. Indien de krachtens artikel 46, eerste lid, gestelde regels of getroffen maatregelen met onmiddellijke ingang in werking moeten treden of van kracht moeten worden, kan met het oog daarop, vooruitlopend op de gebruikelijke bekendmaking, bekendmaking plaatsvinden door middel van de locale, regionale of landelijke omroep.

Artikel 49b

1. De burgemeester van een gemeente kan naar aanleiding van een ongeval met een categorie A-object bij verordening voorschriften vaststellen of kan, zonodig met behulp van de sterke arm, maatregelen treffen om de gevolgen van dat ongeval zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De voorschriften en maatregelen kunnen onder meer betrekking hebben op de onderwerpen, bedoeld in artikel 46, tweede lid.
2. De burgemeester deelt de voorschriften of maatregelen die hij krachtens het eerste lid heeft vastgesteld of getroffen, onmiddellijk mee aan Onze Minister, Onze Minister wie het aangaat, en de commissaris van de Koning.
3. De burgemeester trekt de door hem vastgestelde voorschriften in en beëindigt de door hem getroffen maatregelen, zodra Onze Minister wie het aangaat, overeenkomstige regels stelt of overeenkomstige maatregelen treft krachtens artikel 46, eerste lid, of aan de burgemeester meedeelt dat de door deze vastgestelde voorschriften moeten worden ingetrokken of de door hem getroffen maatregelen moeten worden beëindigd. Onze Minister wie het aangaat, handelt hierbij voor zover mogelijk in overleg met de burgemeester.
4. Artikel 49a is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 49c

De burgemeester deelt de bevelen en algemeen verbindende voorschriften die hij op grond van de artikelen 173 en 175 onderscheidenlijk 176 van de Gemeentewet bij een ongeval met een categorie B-object heeft gegeven, onmiddellijk mee aan Onze Minister, Onze Minister wie het aangaat, en aan de commissaris van de Koning.

Artikel 49d

1. Indien zich een ongeval voordoet met een categorie B-object, treft de beheerder van het oppervlaktewater maatregelen, zonedig met behulp van de sterke arm, die naar zijn oordeel nodig zijn om de gevolgen voor het oppervlaktewater zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
2. De in het eerste lid bedoelde maatregelen kunnen in ieder geval betrekking hebben op:
 - a. het versnellen van de afvoer of het doorspoelen van verontreinigd oppervlaktewater,
 - b. het beschermen van oppervlaktewater en de drinkwatervoorziening, en
 - c. het onttrekken van primair slib aan het slibverwerkingsproces, of het verbieden of beperken van het gebruik van oppervlaktewater.
3. De artikelen 49a , 49b, derde lid, en 49c zijn van overeenkomstige toepassing.

Afdeling 5. Schadevergoeding

Artikel 49e

1. Aan degene voor wie uit de toepassing van artikel 46, 49b of 49d of uit de toepassing van artikel 173, 175 of 176 van de Gemeentewet bij een ongeval met een categorie B-object rechtstreeks en onmiddellijk schade ontstaat, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven, kan op zijn verzoek door het in het vijfde lid aangewezen bestuursorgaan een naar billijkheid te bepalen vergoeding worden toegekend, voor zover:
 - a. de schade niet langs burgerrechtelijke weg is of kan worden verhaald;
 - b. in de vergoeding van de schade niet op andere wijze is of kan worden voorzien.
2. Het in het vijfde lid aangewezen bestuursorgaan kan regels stellen:
 - a. waarbij categorieën van gevallen worden aangewezen, ten aanzien waarvan toepassing zal worden gegeven aan het eerste lid;
 - b. omtrent de indiening en behandeling van en de beslissing op een verzoek om een vergoeding als bedoeld in het eerste lid.
3. Het in het vijfde lid aangewezen bestuursorgaan kan regels stellen, waarbij wordt bepaald dat een vergoeding kan worden toegekend indien de vaststelling vooraf of zich al dan niet schade als bedoeld in het eerste lid, onder *a* of *b*, voordoet, zou leiden tot onredelijke vertraging in de behandeling van het verzoek of tot kosten ten aanzien waarvan in redelijkheid niet kan worden geveerd dat de belanghebbende deze draagt.
4. Een vergoeding krachtens het derde lid kan alleen aan de belanghebbende worden toegekend onder de voorwaarde dat hij voor het toegekende bedrag de rechten die hij terzake van de door hem geleden schade tegenover derden heeft, overdraagt aan het bestuursorgaan dat de vergoeding toekent.
5. Regels als bedoeld in het tweede en derde lid worden gesteld door:
 - a. Onze Minister wie het aangaat, indien het betreft schade ten gevolge van de toepassing van artikel 46;
 - b. de gemeenteraad, indien het betreft schade ten gevolge van de toepassing van artikel 49b of van de toepassing van artikel 173, 175 of 176 van de Gemeentewet bij een ongeval met een categorie B-object;
 - c. de beheerder van het oppervlaktewater indien het betreft schade ten gevolge van de toepassing van artikel 49d.
6. De beslissing op een verzoek om vergoeding van schade als bedoeld in het eerste lid wordt genomen door:

- a. Onze Minister wie het aangaat, indien het betreft schade ten gevolge van de toepassing van artikel 46;
- b. het college van burgemeester en wethouders, indien het betreft schade ten gevolge van de toepassing van artikel 49b of van de toepassing van artikel 173, 175 of 176 van de Gemeentewet bij een ongeval met een categorie B-object;
- c. de beheerder van het oppervlaktewater, indien het betreft schade ten gevolge van de toepassing van artikel 49d.